

Svensk författningssamling

Förordning om statligt stöd till åtgärder för efterbehandling av föroreningsskador

SFS 2022:98

Publicerad
den 8 februari 2022

Utfärdad den 3 februari 2022

Regeringen föreskriver följande.

1 § Om det finns medel och förutsättningar för att ge stöd, får Naturvårdsverket bevilja medel till länsstyrelsen enligt denna förordning för åtgärder som syftar till att efterbehandla en föroreningsskada på en fastighet.

2 § Om Naturvårdsverket har beviljat medel till länsstyrelsen, får länsstyrelsen ge statligt stöd till fastighetsägande företag enligt denna förordning.

3 § Förordningen gäller inte åtgärder som måste genomföras för att den myndighet som är tillsynsmyndighet enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) har

1. begärt verkställighet enligt 26 kap. 17 § miljöbalken, eller
2. meddelat beslut om rättelse enligt 26 kap. 18 § miljöbalken.

4 § Förordningen är meddelad med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

Ordförklaringar

5 § I denna förordning betyder

– *föroreningsskada*: en miljöskada som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken,

– *fastighetsägande företag*: en fysisk eller juridisk person som bedriver ekonomisk verksamhet genom att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad och som äger en fastighet som är föroreningsskadad, och

– *huvudman*: en kommun eller en annan statlig myndighet än länsstyrelsen som har ansvar för budget och för att genomföra och följa upp åtgärder som stöd ges för enligt denna förordning.

I övrigt har ord och uttryck i förordningen samma betydelse som i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

Förutsättningar för stöd

6 § Stöd får ges endast för

1. åtgärder som behövs för att efterbehandla en föroreningsskada, och
2. uppföljning och utvärdering av en genomförd åtgärd.

7 § Stöd får endast ges om det fastighetsägande företaget har medgett att

1. huvudmannen ska ansvara för att efterbehandlingen genomförs, och
2. länsstyrelsen betalar ut stödet till huvudmannen.

8 § Om en fastighet ökar i värde till följd av en åtgärd enligt denna förordning, får stöd endast ges om det fastighetsägande företaget kommer överens med huvudmannen om att företaget ska svara för kostnader motsvarande värdeökningen i den utsträckning som avses i 10 kap. 9 § miljöbalken.

9 § Stöd får endast ges om huvudmannen har åtagit sig att ansvara för att efterbehandlingen genomförs.

10 § Stöd får endast ges om

1. ansvar enligt miljöbalken eller äldre lagstiftning att genomföra eller bekosta åtgärderna inte kan utkrävas eller endast kan utkrävas delvis,
2. den eller de som är ansvariga för att bekosta åtgärderna inte kan betala för genomförandet, eller
3. det finns synnerliga skäl.

11 § Stöd får endast ges i enlighet med de villkor som anges i kapitel I och artikel 45 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

12 § Om uppgifter om ett stöd enligt denna förordning ska offentliggöras enligt artikel 9 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014, får stödet endast beviljas om företaget samtycker till offentliggörandet.

13 § Stöd får inte ges för åtgärder som har påbörjats innan

1. Naturvårdsverket har beslutat att bevilja medel för en åtgärd enligt denna förordning, och
2. länsstyrelsen har beslutat att ge stöd för en åtgärd enligt denna förordning.

Stödberättigande kostnader

14 § Stödberättigande kostnader är kostnaderna för efterbehandlingen och kostnaderna för uppföljning och utvärdering av en genomförd åtgärd, efter det att avdrag har gjorts för sådan kostnad som avses i 8 § och sådana kostnader som ska ersättas av annan ansvarig.

En kostnad som annat offentligt stöd har getts för är inte stödberättigande.

15 § Stöd får ges för hela eller delar av den stödberättigande kostnaden enligt 14 §.

Huvudman

16 § Länsstyrelsen ska före ansökan om stöd utse en huvudman. Innan länsstyrelsen utser en huvudman, ska länsstyrelsen föra en dialog med tilltänkt huvudman och den eller de kommuner där det skadade området ligger. En huvudman får endast utses om den samtycker till det.

Ansökan om stöd

17 § En ansökan om stöd ska göras skriftligen och lämnas till länsstyrelsen i det län där efterbehandlingen ska genomföras. Om ansökan avser ett föroreningsskadat område som ligger i flera län, ska ansökan lämnas till länsstyrelsen i det län där huvuddelen av området ligger.

Ansökan om stöd ska göras gemensamt av det eller de fastighetsägande företag som äger fastigheterna i det föroreningsskadade område som ansökan avser och av huvudmannen. Ansökan ska vara undertecknad av de fastighetsägande företagen och huvudmannen.

18 § Ansökan ska innehålla

1. namn på och kontaktuppgifter till huvudman och kontaktperson för huvudman,
2. namn på och kontaktuppgifter till fastighetsägande företag, antal anställda, årsomsättning och balansomslutning,
3. en ansvarsutredning,
4. uppgifter om vilken åtgärd som stöd söks för och var det skadade området ligger,
5. en tidsplan,
6. en beskrivning av det föroreningsskadade området och vilka hälso- och miljörisker som skadan innebär,
7. en beskrivning av föreslagna åtgärder för efterbehandling och åtgärds-mål,
8. en beskrivning av åtgärdens finansiering inklusive en kostnads kalkyl och en förteckning över kostnaderna för att genomföra åtgärden och hur stor andel av kostnaderna som stöd söks för,
9. en beräkning av hur stor andel av kostnaderna som hänförs till varje fastighetsägande företag och fastighet,
10. en värdering gjord av en oberoende auktoriserad fastighetsvärderare av fastighetens värdeökning till följd av efterbehandlingen,
11. dokumentation som styrker att huvudman och fastighetsägande företag har träffat en sådan överenskommelse som avses i 8 §,
12. uppgifter om status för detaljplan, antal bostäder och en redogörelse för bostadsbehovet i berörd kommun i de ärenden där kommunen har åtagit sig att detaljplanera för bostadsbyggande och efterbehandlingen syftar till att möjliggöra det,
13. upplysningar om allt annat offentligt stöd som det fastighetsägande företaget eller någon annan har sökt eller beviljats och som avser samma kostnader som ansökan avser, och
14. en beskrivning av hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

19 § Ett fastighetsägande företag eller en huvudman ska på begäran lämna de ytterligare uppgifter som länsstyrelsen behöver för att kunna granska ansökan om stöd.

Ansökan om medel

20 § Länsstyrelsen ska bedöma om det finns förutsättningar för att ge stöd till en åtgärd enligt denna förordning.

21 § Om länsstyrelsen bedömer att det finns förutsättningar för att ge stöd till en åtgärd enligt denna förordning, får länsstyrelsen ansöka om medel till stöd för en sådan åtgärd. Ansökan ska göras skriftligen och lämnas till Naturvårdsverket.

Ansökan ska innehålla

1. en sammanfattning av de uppgifter som framgår av 18 §,
2. en bedömning av ansvarsutredningen, och

3. en bedömning i fråga om hur länsstyrelsen prioriterar att åtgärder vidtas beträffande föroreningsskadan jämfört med andra föroreningsskador inom länet och med hänsyn till de kriterier som anges i 22 och 23 §§.

22 § Inför ansökan om medel ska länsstyrelsen ta hänsyn till förorenings-skadans farlighet, föroreningsnivån, spridningsriskerna, omgivningens känslighet och skyddsvärde samt den samlade risk som föroreningsskadan innebär för människors hälsa eller miljön.

Om ansökan om medel avser stöd för att åtgärda skadad mark där kommunen har åtagit sig att detaljplanera för bostadsbyggande, ska hänsyn också tas till bostadsbehovet i kommunen och det antal bostäder som stödet möjliggör.

23 § Ansökan om medel ska i första hand göras för den eller de åtgärder som efterbehandlar föroreningsskador som innebär

1. ett hot mot människors hälsa,
2. ett hot mot naturområden med stora skyddsvärden,
3. ett hot mot betydande vattenförsörjningsintressen,
4. skadliga halter av föroreningar som på grund av bedömd hälso- eller miljöfarlighet har hög prioritet i miljöarbetet, eller
5. skadliga halter av föroreningar som försvårar förutsättningarna för bostadsbyggande.

Prövning av ansökan om medel

24 § Naturvårdsverket prövar ansökan om medel till stöd för en åtgärd enligt denna förordning.

25 § Den nationella plan för avhjälpande av föroreningsskador som Naturvårdsverket ska ta fram enligt 1 c § förordningen (2004:100) om statsbidrag för avhjälpande av föroreningsskador ska utgöra utgångspunkten för prövningen av ansökningar om medel enligt denna förordning.

Beslut om medel

26 § Naturvårdsverket får förena beslut om att bevilja medel till stöd för en åtgärd enligt denna förordning med villkor för användningen av medlen.

I ett beslut om att bevilja medel ska Naturvårdsverket upplysa om

1. vilken länsstyrelse som tar emot medlen,
2. vem som är sökande hos länsstyrelsen enligt 18 § 1 och 2,
3. den åtgärd som medlen avser att stödja, och
4. det totala belopp som beviljas.

Utbetalning av medel

27 § Naturvårdsverket betalar ut beviljade medel till länsstyrelsen.

Prövning av ansökan om stöd

28 § Länsstyrelsen prövar ansökan om stöd för en åtgärd enligt denna förordning.

Beslut om stöd

29 § Länsstyrelsen får förena beslut om stöd för en åtgärd enligt denna förordning med de villkor som krävs för att syftet med stödet ska tillgodoses.

I ett beslut om stöd ska länsstyrelsen upplysa om

1. vem som är huvudman,
2. vilket eller vilka fastighetsägande företag som är stödmottagare,
3. den åtgärd som stöd lämnas för,
4. det totala stödbeloppet som beviljas, och
5. hur stor del av det totala beloppet som hänförs till varje fastighetsägande företag och fastighet.

Utbetalning av stöd

30 § Länsstyrelsen ska betala ut stödet till den huvudman som ansvarar för att genomföra åtgärderna, i den takt som behövs för att genomföra dem.

31 § Länsstyrelsen ska besluta att ett stöd inte ska betalas ut om det fastighetsägande företaget är föremål för betalningskrav på grund av ett beslut av Europeiska kommissionen som förklarar ett stöd beviljat av en svensk stödgivare olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

32 § Länsstyrelsen ska besluta att ett stöd helt eller delvis inte ska betalas ut, om

1. det fastighetsägande företaget eller huvudmannen genom att ha lämnat oriktiga uppgifter eller på annat sätt orsakat att stödet har getts felaktigt eller med för högt belopp,

2. stödet av något annat skäl än de i 1 har getts felaktigt eller med för högt belopp och det fastighetsägande företaget eller huvudmannen skäligen borde ha insett detta, eller

3. ett villkor för stödet inte har följts och avvikelserna inte är av mindre betydelse.

Redovisning

33 § Huvudmannen ska på begäran av länsstyrelsen lämna uppgifter om stödets användning, slutlig redovisning av genomförda åtgärder och specificerade skriftliga underlag som styrker de stödberättigande kostnaderna.

34 § Länsstyrelsen ska till Naturvårdsverket slutredovisa en genomförd åtgärd som omfattas av stöd enligt denna förordning tillsammans med en ekonomisk redovisning.

Slutredovisningen ska lämnas senast sex månader efter det att åtgärderna har slutförts, om inte Naturvårdsverket beslutar om annat.

Tillsyn, uppföljning och utvärdering

35 § Länsstyrelsen utövar tillsyn över att villkoren för stödet följs.

36 § Naturvårdsverket ska följa upp och utvärdera de stöd som ges enligt denna förordning.

37 § Ett fastighetsägande företag eller en huvudman som har tagit emot stöd ska på begäran lämna de uppgifter som länsstyrelsen eller Naturvårdsverket behöver för att utöva tillsyn eller följa upp och utvärdera stödet.

Vägledning

38 § Naturvårdsverket ska ge länsstyrelserna vägledning enligt denna förordning.

Återbetalning och återkrav

40 § Ett fastighetsägande företag är skyldigt att betala tillbaka hela eller en del av ett utbetalat stöd som har använts, om

1. det fastighetsägande företaget genom att ha lämnat oriktiga uppgifter eller på annat sätt har orsakat att stödet har getts felaktigt eller med för högt belopp,

2. stödet av något annat skäl än de i 1 har getts felaktigt eller med för högt belopp och det fastighetsägande företaget skäligen borde ha insett detta, eller

3. det fastighetsägande företaget inte har följt ett villkor för stödet och det är skäligt att företaget ska betala tillbaka stödet.

Ränta enligt räntelagen (1975:635) ska betalas på det belopp som det fastighetsägande företaget är skyldigt att återbetala.

41 § Om ett fastighetsägande företag är återbetalningsskyldigt enligt 40 § ska länsstyrelsen besluta att helt eller delvis kräva tillbaka stödet med ränta.

Länsstyrelsen får besluta att helt eller delvis avstå från kravet eller räntan, om det finns särskilda skäl.

42 § Länsstyrelsen får besluta att kräva tillbaka ett utbetalat stöd från en huvudman som är en kommun, om

1. stödet inte har använts,

2. stödbeslutet har grundats på oriktiga eller ofullständiga uppgifter från huvudmannen, eller

3. ett villkor för stödet inte har följts och avvikelsen inte är av mindre betydelse.

43 § Om Naturvårdsverket bedömer att det finns skäl att överväga att ett fastighetsägande företag ska betala tillbaka ett utbetalat stöd, ska Naturvårdsverket informera länsstyrelsen om detta.

Ansvar att företräda staten

44 § Om länsstyrelsen bedömer att det finns skäl att väcka talan enligt 10 kap. 9 § miljöbalken om kostnadsansvar för fastighetsägare, ska länsstyrelsen informera Kammarkollegiet om detta.

45 § Kammarkollegiet ska företräda staten mot fastighetsägande företag i mål enligt 21 kap. 1 § första stycket 9 miljöbalken om kostnadsansvar för fastighetsägare, om det efter genomförandet av en efterbehandling enligt denna förordning visar sig att det har skett en värdeökning som innebär att det fastighetsägande företaget kan förpliktas att svara för kostnader för efterbehandling enligt 10 kap. 9 § miljöbalken. Kammarkollegiet ska samråda med Naturvårdsverket och länsstyrelsen.

Offentliggörande, rapportering och registerföring

46 § Bestämmelser om offentliggörande, rapportering och registerföring finns i 12 a § lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler och förordningen (2016:605) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler.

47 § I 40 § förvaltningslagen (2017:900) finns bestämmelser om överklagande till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut än beslut enligt 31 och 32 §§ får dock inte överklagas.

Denna förordning träder i kraft den 8 mars 2022.

På regeringens vägnar

ANNIKA STRANDHÄLL

Maria Jonsson
(Miljödepartementet)